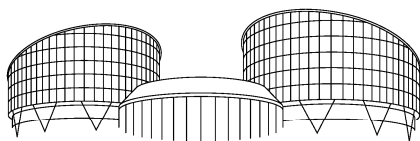

Tradus și revizuit de IER (<http://ier.gov.ro/>)

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI

SECȚIA A PATRA

CAUZA PFENNING DISTRIBUȚIE S.R.L. ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI

(Cererea nr. 75882/13)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

6 octombrie 2020

Hotărârea este definitivă. Poate suferi modificări de formă.

În cauza Pfenning Distribuție S.R.L. împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a patra), reunită într-o cameră compusă din:

Faris Vehabović, *președinte*,

Iulia Antoanella Motoc,

Carlo Ranzoni, *judcători*,

și Ilse Freiwirth, *grefier adjunct de secție*,

Având în vedere:

cererea (nr. 75882/13) îndreptată împotriva României și prin care o societate comercială de drept român, Pfenning Distribuție S.R.L. („societatea reclamantă”), a sesizat Curtea în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („Convenția”), la 28 noiembrie 2013,

decizia de a aduce prezenta cerere la cunoștința Guvernului român („Guvernul”),

observațiile părților,

faptul că Guvernul s-a opus examinării cererii de către un comitet și că, după ce a examinat această obiecție, Curtea a respins-o,

după ce a deliberat în camera de consiliu, la 15 septembrie 2020,

pronunț prezenta hotărâre, adoptată la aceeași dată:

INTRODUCERE

1. Prezenta cerere are ca obiect obligarea societății reclamante la plata unei amenzi contravenționale pentru neachitarea taxei de utilizare a drumurilor pentru un vehicul al cărui proprietar era, în pofida intrării în vigoare a unei legi penale mai favorabile după săvârșirea faptelor.

ÎN FAPT

2. Societatea reclamantă a fost reprezentată în fața Curții de către V. Pencea, administratorul acesteia.

3. Guvernul a fost reprezentat de agentul guvernamental, doamna O. Ezer, reprezentantul permanent al României la Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

4. Societatea reclamantă este proprietara unui vehicul care a fost filmat de camerele de control la 11 și 15 iunie 2012 în timp ce circula fără rovinietă care atestă plata taxei de drum. La 26 iunie 2012, Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România a întocmit două procese-verbale de contravenție, unul pentru faptele din 11 iunie, celălalt pentru cele din 15 iunie. Pentru conducerea autovehiculului fără rovinietă la 11 iunie, societății reclamante i s-a impus o amendă contravențională de 2 750 lei românești (RON), echivalentul a 615 euro (EUR), precum și obligația de a plăti un tarif de despăgubire de 720 EUR.

5. Societatea reclamantă a contestat această măsură și, prin sentința din 5 noiembrie 2012, Judecătoria Deva a anulat amenda și obligația de plată a tarifului de despăgubire. În schimb, a transmis un avertisment societății reclamante, considerând că sancțiunea care îi fusese impusă era disproporționată în raport cu faptele de care era acuzată, având în vedere faptul că vehiculul nu circulase pe drumurile naționale fără rovinietă decât o scurtă perioadă de timp. Întrucât părțile nu au contestat această sentință, a rămas definitivă.

6. Pentru faptele din 15 iunie 2012, societății reclamante i s-a aplicat, de asemenea, o amendă contravențională de 2 750 RON și obligația de a plăti un tarif de despăgubire de 720 EUR, distincte față de cele care îi fuseseră impuse pentru faptele din 11 iunie.

7. Societatea reclamantă a contestat, de asemenea, această măsură. Prin sentința din 26 noiembrie 2012, judecătoria a admis în parte acțiunea: a anulat obligația de plată a tarifului de despăgubire, dar a menținut obligația de plată a amenzii contravenționale, considerând că în speță nu existau circumstanțe care să justifice înlocuirea cu un avertisment.

8. Societatea reclamantă a atacat cu recurs această sentință, susținând, în special, că, potrivit unei modificări legislative intrate în vigoare la 27 iulie 2012 (infra, pct. 14), fapta de a circula fără rovinietă valabilă constituia o contravenție continuă și că aceleași fapte nu puteau face obiectul a două procese-verbale separate, într-un interval mai mic de 30 zile.

9. Prin decizia din 17 iunie 2013, Tribunalul Hunedoara a respins recursul ca nefondat. A hotărât că procesul-verbal fusese întocmit în mod valabil și că sancțiunea fusese aplicată în mod legal.

10. Societatea reclamantă a anexat la formularul său de cerere o copie a acestei decizii, care nu este semnată de membrii completului de judecată, dar care poartă ștampila tribunalului și mențiunea olografă „pentru conformitate” (*pt. conf.*). Guvernul susține că această copie nu este conformă cu originalul și exprimă îndoieli cu privire la modul în care partea interesată a dobândit-o. Societatea reclamantă afirmă că a solicitat în scris tribunalului să îi transmită o copie a deciziei și că a trimis Curții copia pe care a primit-o. În susținerea cererii sale, a furnizat o copie a cererii sale și a plicurilor, precum și o notă din partea tribunalului care confirma trimiterea prin poștă a unei copii a deciziei.

11. Copia aceleiași decizii, comunicată de Guvern, poartă semnătura membrilor completului de judecată și conține următoarele pasaje, care nu figurează în copia comunicată de societatea reclamantă:

„Nu poate fi reținută apărarea recurentei [societatea reclamantă] că fapta reținută în sarcina sa este săvârșită în formă continuă atâta timp cât fiecare dintre fapte constând în circulație fără rovinietă valabilă s-au consumat în ziua constatării faptei fără ca acțiunea sau inacțiunea acesteia să se prelungească în timp și pentru fiecare faptă s-a întocmit câte un proces verbal distinct.

Așa fiind, nu se poate reține că faptele indicate de recurentă [societatea reclamantă] reprezintă o singură contravenție săvârșită în forma continuată și îi sunt aplicabile dispozițiile Legii 144/2012 prin care s-a modificat OG nr. 15/2002, întrucât la data constatării faptelor contravenționale Legea 144/2012 nu era în vigoare și nici nu conține dispoziții tranzitorii în sensul că s-ar aplica și faptelor săvârșite anterior intrării sale în vigoare așa cum este cazul tarifului de despăgubire.”

CADRUL JURIDIC INTERN RELEVANT

12. Constituția României prevede, la art. 15 alin. (2), că legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile.

13. În versiunea sa aplicabilă în iunie 2012, Ordonanța Guvernului nr. 15/2002 privind aplicarea tarifului de utilizare și a tarifului de trecere pe rețeaua de drumuri naționale din România cuprindea următoarele articole:

Articolul 8

„(1) Fapta de a circula fără a deține rovinietă valabilă constituie contravenție și se sancționează cu amendă.

(2) Cuantumul amenzilor contravenționale prevăzute la alin. (1) este prevăzut în anexa nr. 2.

(3) Contravenientul are obligația de a achita, pe lângă amenda contravențională, cu titlu de tarif de despăgubire, în funcție de tipul vehiculului [în cauză] [...] sumele stabilite potrivit anexei nr. 4.

[...]”

Articolul 9

„[...]

(3) În cazurile prevăzute la alin. (2) procesul-verbal de constatare a contravenției se poate încheia și în lipsa contravenientului, după identificarea acestuia pe baza datelor furnizate de Ministerul Administrației și Internelor [...]”.

14. Legea nr. 144/2012 pentru modificarea și completarea OG nr. 15/2002 a intrat în vigoare la 27 iulie 2012. Dispozițiile acestui text relevante în speță sunt următoarele:

Articolul 1

„La articolul 8, alineatul (1) va avea următorul cuprins”:

„Fapta de a circula fără a deține rovinietă valabilă constituie contravenție continuă și se sancționează cu amendă.”

Articolul 2

„La articolul 8, alineatele (3), (3¹) și (6) se abrogă.”

Articolul 3

„La articolul 9, alineatul (3) va avea următorul cuprins:”

„În cazurile prevăzute la alin. (2), procesul-verbal de constatare a contravenției se poate încheia și în lipsa contravenientului, după identificarea acestuia pe baza datelor furnizate de Ministerul Administrației și Internelor [...]. Procesul-verbal se întocmește și se comunică contravenientului în termen de 30 de zile de la data constatării contravenției, interval în care nu se pot încheia alte procese-verbale de constatare a contravenției pentru încălcarea prevederilor art. 8 alin. (1)”.

ÎN DREPT

I. CU PRIVIRE LA PRETINSA ÎNCĂLCARE A ART. 6 DIN CONVENȚIE

15. Societatea reclamantă se plânge de lipsa de echitate a procedurii încheiate prin decizia pronunțată la 17 iunie 2013 de către tribunal. Consideră că instanța de recurs nu a răspuns în mod corespunzător argumentelor sale. Societatea reclamantă invocă art. 6 § 1 din Convenție, care este redactat după cum urmează în părțile relevante:

„Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. [...]”

A. Cu privire la admisibilitate

1. Argumentele părților

16. Întemeindu-se pe cele trei criterii care decurg din hotărârea *Engel și alții împotriva Țărilor de Jos* (8 iunie 1976, seria A nr. 22), Guvernul susține că dispozițiile interne aplicabile în speță nu intră în domeniul dreptului penal. Afirmă despre căile de atac formulate împotriva proceselor-verbale de contravenție că sunt de competența instanțelor civile.

17. În ceea ce privește natura faptelor, admite că obligația de a achita taxa de drum se aplică tuturor utilizatorilor drumurilor naționale și se referă astfel la o categorie nespecifică, suficient de largă pentru a se putea afirma că dispozițiile legale în cauză au un caracter general.

18. În ceea ce privește sancțiunea, consideră că, întrucât societatea reclamantă nu a trebuit, în cele din urmă, să plătească tariful de despăgubire, se poate considera că amenda constituia o compensare pentru utilizarea drumurilor naționale fără plata taxei de drum și că, prin urmare, nu era vorba în esență despre o sancțiune, ci despre recuperarea unei creanțe. În plus, cuantumul amenzii nu reprezintă o sarcină semnificativă pentru o societate comercială.

19. Guvernul precizează că legea prevedea o amendă cuprinsă între 2 750 lei și 3 000 lei (echivalentul a aproximativ 615 – 670 EUR). Indică, de

asemenea, că tariful rovinietei era de 117 EUR pentru o utilizare de 30 de zile, 270 EUR pentru 90 de zile și 720 EUR pentru 12 luni.

20. Astfel, Guvernul susține că art. 6 nu este aplicabil sub aspectul penal, ci doar sub aspectul său civil.

21. Societatea reclamantă nu a prezentat observații cu privire la admisibilitatea capătului de cerere.

2. Motivarea Curții

22. Curtea consideră că este necesar, în primul rând, să examineze dacă dispoziția invocată de societatea reclamantă este aplicabilă în speță. Reamintește că excepțiile de incompatibilitate *ratione materiae* ridică problema competenței sale și că trebuie să examineze această problemă în fiecare stadiu al procedurii [*Tănase împotriva Moldovei* (MC), nr. 7/08, pct. 131, CEDO 2010].

23. Prin urmare, va examina dacă art. 6 din Convenție se aplică în speță sub aspectul său penal sau sub aspectul său civil.

24. Pentru a stabili aplicabilitatea art. 6 din Convenție în materie penală, Curtea aplică criteriile stabilite în hotărârea *Engel și alții* (citată anterior, pct. 82-83), confirmate în hotărârea *Ezeh și Connors împotriva Regatului Unit* [(MC), nr. 39665/98 și 40086/98, pct. 82, CEDO 2003-X] și în hotărârea *Jussila împotriva Finlandei* [(MC), nr. 73053/01, pct. 30, CEDO 2006-XIV] după cum urmează:

„[...] mai întâi trebuie stabilit dacă textul sau textele prin care se definește infracțiunea incriminată intră, potrivit tehnicii juridice a statului pârât, sub incidența dreptului penal, a dreptului disciplinar sau a ambelor. Însă aici este vorba de un simplu punct de plecare. Indicația pe care o oferă are doar o valoare formală și relativă: trebuie examinat în lumina numitorului comun legislațiilor respective ale diferitelor state contractante.

Natura însăși a infracțiunii reprezintă un element de apreciere cu o pondere mai mare. [...]

Totuși, nu aici se oprește controlul Curții. Acesta s-ar dovedi iluzoriu în general dacă nu ar lua în considerare totodată și gradul de gravitate al sancțiunii de care este pasibilă partea interesată. [...]

25. Cel de-al doilea și cel de-al treilea criteriu sunt alternative și nu în mod necesar cumulative. Pentru ca art. 6 să se aplice, este suficient ca fapta în cauză să fie, prin natura sa, penală sau să fi expus partea interesată unei sancțiuni care, prin natura și gradul său de gravitate, face parte în general din materia penală. Caracterul relativ lipsit de importanță nu poate priva o infracțiune de caracterul ei penal intrinsec. Acest lucru nu împiedică adoptarea unei abordări cumulative dacă analiza separată a fiecărui criteriu nu permite să se ajungă la o concluzie clară cu privire la existența unei acuzații în materie penală (*Jussila*, citată anterior, pct. 31).

26. În speță, societății reclamante i-a fost aplicată o amendă clasificată drept contravențională în temeiul dreptului intern (supra, pct. 13). Totuși, această împrejurare nu este determinantă pentru aplicabilitatea art. 6 din

Convenție, întrucât informațiile furnizate de dreptul intern au doar o valoare relativă (*Öztürk împotriva Germaniei*, 21 februarie 1984, pct. 52, seria A nr. 73). În ceea ce privește natura faptelor imputate, trebuie arătat că obligația de a achita taxa de drum se impunea tuturor utilizatorilor de drumuri naționale (supra, pct. 13). Această obligație avea, așadar, un caracter general, întrucât se adresa fără distincție tuturor participanților la trafic, persoanelor fizice și persoanelor juridice. Prin urmare, caracterul general al obligației este un argument în favoarea aplicabilității art. 6 din Convenție, privit sub aspectul său penal (a se vedea, *a contrario*, *S.C. IMH Suceava S.R.L. împotriva României*, nr. 24935/04, pct. 51, 29 octombrie 2013, în care obligația nu se adresa decât unui anumit grup de persoane, și anume distribuitorilor).

27. În ceea ce privește natura și gravitatea sancțiunii „care poate fi aplicată” societății reclamante (*Ezeh și Connors*, citată anterior, pct. 120), Curtea constată că, în speță, partea interesată risca doar să fie sancționată cu pedeapsa amenzii (supra, pct. 13). Societății reclamante i s-a aplicat amenda minimă (supra, pct. 13 și 19), iar cuantumul acestei amenzi, care se ridica la echivalentul a 615 EUR (supra, pct. 4), nu reprezenta o sarcină foarte importantă pentru o societate comercială (*S.C. IMH Suceava S.R.L.*, citată anterior, pct. 51). Totuși, caracterul relativ lipsit de importanță nu poate priva o infracțiune de caracterul ei penal intrinsec (*Hüseyin Turan împotriva Turciei*, nr. 11529/02, pct. 20, 4 martie 2008). În plus, Curtea observă că OG nr. 15/2002, în versiunea sa aplicabilă în iunie 2012, prevedea deopotrivă o amendă și un tarif de despăgubire (supra, pct. 13), cu alte cuvinte, amenda, chiar aplicată separat, indiferent de cuantumul său, nu avea caracterul unei reparații pecuniare, ci avea mai degrabă un scop disuasiv și punitiv (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Ziliberberg împotriva Moldovei*, nr. 61821/00, pct. 33, 1 februarie 2005). Anularea ulterioară a tarifului de despăgubire, prin modificarea OG nr. 15/2002 (supra, pct. 14), nu elimină caracterul punitiv al amenzii.

28. În consecință, Curtea consideră că natura generală a dispoziției legale încălcate în speță de societatea reclamantă, precum și obiectivul disuasiv și punitiv al sancțiunii aplicate sunt suficiente pentru a demonstra caracterul penal al faptei în cauză în raport cu art. 6 din Convenție, care se aplică în consecință (*Lauko împotriva Slovaciei*, 2 septembrie 1998, pct. 58 *in fine*, *Culegere de hotărâri și decizii* 1998-VI, și *Nicoleta Gheorghe împotriva României*, nr. 23470/05, pct. 26, 3 aprilie 2012). Această constatare scutește Curtea să examineze dacă art. 6 din Convenție se aplică în speță sub aspectul său civil.

29. În plus, constatând că acest capăt de cerere nu este în mod vădit nefondat și că nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate în sensul art. 35 din Convenție, Curtea îl declară admisibil.

B. Cu privire la fond

30. Societatea reclamantă își menține capătul de cerere.

31. Întemeindu-se pe versiunea deciziei din 17 iunie 2013, pe care a prezentat-o Curții, Guvernul susține că, deși motivarea sa este destul de succintă, tribunalul a examinat argumentul principal al societății reclamante și a hotărât că în speță nu exista o contravenție continuă și că dispozițiile legale nou introduse nu erau aplicabile.

32. Curtea reamintește că dreptul la un proces echitabil, garantat de articolul 6 § 1 din Convenție, include, *inter alia*, dreptul părților la proces de a prezenta observațiile pe care le consideră relevante pentru cauza lor. Potrivit unei jurisprudențe constante care reflectă un principiu legat de buna administrare a justiției, hotărârile judecătorești trebuie să indice în mod suficient motivele pe care se întemeiază. Întinderea acestei obligații poate varia în funcție de natura deciziei și trebuie analizată în lumina circumstanțelor fiecărei spețe. Fără a impune formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument al reclamantului, această obligație presupune ca partea la procedura judiciară să se poată aștepta la un răspuns specific și explicit la motivele decisive pentru soluționarea procedurii în cauză [*Moreira Ferreira împotriva Portugaliei (nr. 2)* (MC), nr. 19867/12, pct. 84, 11 iulie 2017].

33. În speță, societatea reclamantă susține că, în decizia sa din 17 iunie 2013, tribunalul nu a răspuns motivat la argumentele sale întemeiate pe principiul aplicării legii penale mai favorabile și pe principiul *non bis in idem*. În această privință, trebuie amintit argumentul Guvernului potrivit căruia copia deciziei din 17 iunie 2013 care i-a fost comunicată de societatea reclamantă nu corespunde versiunii integrale a deciziei pronunțate de tribunal (supra, pct. 10). Partea interesată a explicat acest lucru (*ibidem*), iar buna sa credință nu a fost pusă în discuție. Cu toate acestea, trebuie arătat că copia trimisă de Guvern conține semnăturile membrilor completului de judecată (supra, pct. 11). Prin urmare, consideră că aceasta este versiunea oficială a deciziei din 17 iunie 2013.

34. Or, din această versiune a deciziei reiese că tribunalul a examinat atât argumentele ridicate de societatea reclamantă în recursul său, cât și natura faptelor în cauză, și a hotărât că aceste fapte nu aveau caracter de contravenție continuă și a constatat că Legea nr. 144/2012 nu era în vigoare la data la care fuseseră săvârșite (supra, pct. 11). Prin urmare, tribunalul a răspuns argumentelor societății reclamante și și-a motivat în mod corespunzător decizia.

35. Din aceste motive, Curtea concluzionează că nu a fost încălcat art. 6 din Convenție.

II. CU PRIVIRE LA PRETINSA ÎNCĂLCARE A ART. 7 DIN CONVENȚIE

36. Societatea reclamantă se plânge că, în ceea ce privește faptele din 15 iunie 2012, nu i-a fost aplicată legea penală mai favorabilă adoptată după săvârșirea infracțiunii. Aceasta invocă art. 7, care este redactat după cum urmează în părțile sale relevante:

„1. Nimeni nu poate fi condamnat pentru o acțiune sau o omisiune care, în momentul în care a fost săvârșită, nu constituia o infracțiune, potrivit dreptului național și internațional. De asemenea, nu se poate aplica o pedeapsă mai severă decât aceea care era aplicabilă în momentul săvârșirii infracțiunii.

[...]”

A. Cu privire la admisibilitate

37. Curtea reamintește că a concluzionat că art. 6 din Convenție este aplicabil sub aspectul său penal (supra, pct. 28). Prin urmare, întrucât societatea reclamantă a făcut obiectul unei „acuzații penale” în sensul convenției, art. 7 este aplicabil.

38. În plus, constatând că acest capăt de cerere nu este în mod vădit nefondat și că nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate în sensul art. 35 din Convenție, Curtea îl declară admisibil.

B. Cu privire la fond

1. Argumentele părților

39. Societatea reclamantă își menține capătul de cerere.

40. Guvernul face trimitere la concluzia tribunalului potrivit căreia nu a existat o încălcare continuă în speță și condițiile mai puțin stricte de aplicare a noii legi nu au fost îndeplinite în speță. Consideră că o astfel de concluzie nu poate fi criticată de Curte, întrucât interpretarea dreptului intern ține în primul rând de competența instanțelor naționale.

41. Guvernul susține că cele două fapte imputate societății reclamante, luate separat sau considerate acte materiale ale aceleiași contravenții, reprezentau fiecare o acțiune prevăzută și pedepsită de lege. Indică faptul că noua lege nu a modificat nici conținutul acestei contravenții, nici sancțiunea aplicabilă. Precizează că, potrivit jurisprudenței interne, pentru a exista o faptă „continuă”, aceeași acțiune trebuie să continue în timp și fără alte întreruperi decât cele inerente naturii actului. În opinia sa, în speță, chiar dacă există identitate între vehicul și proprietar, în lipsa altor elemente care să demonstreze continuitatea acțiunii, actele săvârșite de societatea reclamantă nu corespund sensului obișnuit atribuit în practică noțiunii de „faptă continuă”.

42. Guvernul arată că Legea nr. 144/2012 a făcut imposibilă întocmirea unui al doilea proces-verbal în termen de 30 de zile de la data întocmirii primului proces-verbal și că era de competența instanței să decidă dacă mai multe fapte constituiau sau nu o contravenție continuă. Afirmă că tribunalul a reținut, în speță, că faptele imputate societății reclamante nu constituiau o singură contravenție săvârșită în mod continuu și că legea cea mai favorabilă nu era aplicabilă. Indică faptul că societății reclamante i-a fost impusă sancțiunea minimă, dar că aceasta a repetat faptele contravenționale în cauză, ceea ce a agravat actele sale. În opinia Guvernului, acest comportament nu putea justifica aplicarea unei sancțiuni mai indulgente.

2. Motivarea Curții

43. Curtea subliniază că art. 7 § 1 din Convenție garantează nu numai principiul neretroactivității unor legi penale mai stricte, ci și, implicit, principiul retroactivității legii penale mai favorabile. Principiile aplicabile în materie au fost rezumate în hotărârea *Scoppola împotriva Italiei (nr. 2)* [(MC), nr. 10249/03, pct. 105-109, 17 septembrie 2009]. În special, principiul retroactivității legii penale mai favorabile se transpune prin regula conform căreia, în cazul în care legea penală în vigoare la momentul săvârșirii infracțiunii este diferită de legile penale ulterioare adoptate înainte de pronunțarea hotărârii definitive, instanța trebuie să aplice legea ale cărei dispoziții sunt mai favorabile inculpatului (*idem*, pct. 109 *in fine*; *Aviz consultativ privind utilizarea tehnicii „legiferare prin trimitere la alte acte normative” pentru definirea unei infracțiuni și criteriile aplicabile pentru compararea legii penale astfel cum era în vigoare la momentul săvârșirii infracțiunii și legea penală astfel cum a fost modificată* P16-2019-001, pct. 81, 29 mai 2020).

44. În speță, Curtea trebuie să examineze dacă instanțele interne au aplicat legea ale cărei dispoziții erau cele mai favorabile societății reclamante având în vedere circumstanțele specifice cauzei [*Maktouf și Damjanović împotriva Bosniei-Herțegovina*] [(MC), nr. 2312/08 și 34179/08, pct. 65, CEDO 2013 (extrase); a se vedea, de asemenea, *Gabbari Moreno împotriva Spaniei*, nr. 68066/01, pct. 32-33, 22 iulie 2003; *Jidic împotriva României*, nr. 45776/16, pct. 80-82, 18 februarie 2020].

45. Curtea observă că societatea reclamantă a solicitat tribunalului să ia act de intrarea în vigoare, la 27 iulie 2012, a modificării legislative, care, în opinia sa, reprezenta legea penală mai favorabilă, și să tragă o concluzie (supra, pct. 8). Observă că noua dispoziție legislativă a intrat efectiv în vigoare după comiterea celor două contravenții, la 11 și la 15 iunie 2012, și că un nou proces-verbal nu putea fi întocmit în termen de 30 de zile de la constatarea unei prime contravenții (supra, pct. 14). În măsura în care vechea lege, în vigoare la momentul producerii faptelor, permitea sancționarea mai multor infracțiuni de aceeași natură într-un interval de 30 de zile, Curtea consideră că noua lege este legea cea mai favorabilă. În fapt, regimul sancțiunilor

prevăzut de noua lege este mai indulgent, întrucât limitează numărul proceselor-verbale care pot fi întocmite – și care constituie condiția prealabilă pentru constatarea infracțiunii și sancționarea acesteia – într-un interval de 30 de zile. În aplicarea principiului retroactivității legii penale mai favorabile, noua lege ar fi trebuit să se aplice societății reclamante.

46. Cu toate acestea, Curtea constată că tribunalul nu a examinat dispozițiile aplicabile succesiv de-a lungul timpului și nu a cercetat care era legea penală cea mai favorabilă. Din decizia din 17 iunie 2013 reiese că această instanță nu a făcut decât să aplice legea în vigoare la data la care societatea reclamantă a săvârșit faptele în cauză, la 15 iunie 2012 (supra, pct. 11). Curtea nu este convinsă de argumentul tribunalului potrivit căruia nu putea aplica noua lege în lipsa unor dispoziții tranzitorii care să îl autorizeze în acest sens (supra, pct. 11). Observă, în această privință, că Constituția României prevede în mod expres aplicarea retroactivă a legii penale sau contravenționale mai favorabile (supra, pct. 12). Cu toate acestea, tribunalul nu a cercetat dacă alte dispoziții normative erau mai favorabile și, prin urmare, nu a procedat la examinarea tuturor elementelor relevante.

47. Aceste elemente sunt suficiente Curții pentru a concluziona că a fost încălcat art. 7 din Convenție.

III. CU PRIVIRE LA PRETINSA ÎNCĂLCARE A ART. 4 DIN PROTOCOLUL NR. 7 LA CONVENȚIE

48. Societatea reclamantă se plânge, de asemenea, că a fost urmărită penal de două ori pentru aceeași infracțiune, și anume conducerea pe drumurile naționale fără plata taxei de drum prevăzute de lege. Aceasta invocă ar. 4 din Protocolul nr. 7 la Convenție, care este redactat după cum urmează:

„1. Nimeni nu poate fi urmărit sau pedepsit penal de către jurisdicțiile aceluiași stat pentru săvârșirea infracțiunii pentru care a fost deja achitat sau condamnat printr-o hotărâre definitivă, conform legii și procedurii penale ale acestui stat.

[...]”

49. Guvernul susține că cele două proceduri în discuție în speță nu aveau ca obiect „aceleași fapte”. Indică faptul că este necesar să se examineze dacă a existat un ansamblu de circumstanțe factuale concrete care să implice același contravenient și care să fie legate în mod indisolubil între ele în timp și în spațiu. Potrivit Guvernului, faptele în cauză au implicat același vehicul, s-au petrecut în același loc și au avut același conținut, însă s-au produs în momente diferite, îndepărtate în timp. Pe de altă parte, în opinia sa, nu existau circumstanțe care să poată conduce la identificarea unui singur fapt, iar cele două proceduri nu erau identice, întrucât infracțiunea vizată nu era aceeași. Guvernul concluzionează că prezenta cauză este, așadar, diferită de cea care a dat naștere hotărârii *A și B împotriva Norvegiei* (MC) nr. 24130/11 și 29758/11, 15 noiembrie 2016].

50. Societatea reclamantă își menține capetele de cerere.

51. Curtea reamintește mai întâi că a concluzionat aplicabilitatea art. 6 din Convenție sub aspectul său penal (supra, pct. 28). Prin urmare, întrucât societatea reclamantă a făcut obiectul unei „acuzații penale” în sensul Convenției, art. 4 din Protocolul nr. 7 la Convenție este deopotrivă aplicabil.

52. În continuare, Curtea reamintește că, în hotărârea *Serghei Zolotukin împotriva Rusiei* [(MC) nr. 14939/03, pct. 82, CEDO 2009], a concluzionat că art. 4 din Protocolul nr. 7 la Convenție trebuie înțeles ca interzicând urmărirea penală sau judecarea unei persoane pentru o a doua „infrațiune”, în măsura în care aceasta avea ca origine fapte identice sau fapte care erau, pe fond, aceleași. Prin urmare, Curtea trebuie să examineze faptele care constituie un ansamblu de circumstanțe factuale concrete implicând același contravenient și indisociabil legate între ele în timp și în spațiu, existența acestor circumstanțe trebuind să fie demonstrată pentru a putea fi pronunțată condamnarea sau pentru ca noi acțiuni penale să poată fi puse în mișcare (*ibidem*, pct. 84).

53. În speță, Curtea consideră necesar să examineze dacă faptele care constau în conducerea pe drumurile naționale fără plata taxei de drum prevăzute de lege, săvârșite de societatea reclamantă la 11 și la 15 iunie 2012, erau identice sau în esență aceleași. În acest scop, trebuie să se examineze dacă a fost pus în discuție același comportament, al acelorași persoane, la aceeași dată (a se vedea în acest sens, *Muslija împotriva Bosniei-Herțegovina*, nr. 32042/11, pct. 34 *in fine*, 14 ianuarie 2014, și *Butnar și Bejan-Piser împotriva României*, nr. 8516/07, pct. 34, 23 iunie 2015).

54. Curtea observă că comportamentul de care societatea reclamantă era acuzată era același, dar că faptele au fost săvârșite la date diferite și că exista, între aceste două date, o întrerupere în cursul căreia nu s-a comis nicio infrațiune. În plus, fiecare din contravențiile reținute împotriva societății reclamante a avut un caracter instantaneu, în măsura în care atât una, cât și cealaltă s-au consumat de îndată ce vehiculul s-a deplasat pe drum fără să fi plătit tariful prevăzut de lege și au încetat atunci când vehiculul a părăsit drumul respectiv. Prin urmare, faptele săvârșite la fiecare dintre cele două date erau suficiente pentru a indica existența unei contravenții și nu era necesar să se stabilească existența unei legături între acestea. În plus, societatea reclamantă nu a pretins că a existat o legătură în timp și în spațiu între faptele săvârșite la aceste două date diferite (*Serguei Zolotoukhine*, citată anterior, pct. 84). Repetarea aceluiași comportament la o dată ulterioară nu poate face ca faptele să fie identice. Prin urmare, Curtea consideră că faptele săvârșite de societatea reclamantă la 11 și la 15 iunie 2012 nu erau identice sau în esență aceleași în sensul jurisprudenței sale.

55. Rezultă că acest capăt de cerere este în mod vădit nefondat și trebuie respins în conformitate cu art. 35 § 3 și 4 din Convenție.

IV. CU PRIVIRE LA APLICAREA ART. 41 DIN CONVENȚIE

56. În conformitate cu art. 41 din Convenție:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

57. Societatea reclamantă nu a prezentat o cerere de reparație echitabilă. Prin urmare, Curtea consideră că nu este necesar să-i acorde vreo sumă cu acest titlu.

PENTRU ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *declară* admisibile capetele de cerere în ceea ce privește art. 6 și 7 din Convenție, iar celelalte capete de cerere inadmisibile;
2. *hotărăște* că nu a fost încălcat art. 6 din Convenție;
3. *hotărăște* că a fost încălcat art. 7 din Convenție.

Redactată în limba franceză, apoi comunicată în scris la 6 octombrie 2020, în temeiul art. 77 § 2 și 3 din Regulament.

Ilse Freiwirth
Grefier adjunct

Faris Vehabović
Președinte